

ไทม์ไลน์นี้สามารถเข้าถึงได้ทางออนไลน์ที่ [www.thaichurchhistory.com](http://www.thaichurchhistory.com) และอยู่ภายใต้สัญญาอนุญาต [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International License](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/) สามารถแจกจ่ายได้ฟรีทั้งในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์หรือพิมพ์ โดยต้องระบุที่อยู่เว็บไซต์ใน ส่วนท้ายของเอกสาร ข้อความของโครงร่างนี้สามารถใช้เพื่อวัตถุประสงค์ด้านพันธกิจและการศึกษา โดยไม่ต้องขออนุญาต แต่ไม่สามารถเรียกเก็บเงินสำหรับโครงร่างนี้เกินกว่าค่าทำสำเนาได้

เหตุการณ์	ปีเริ่ม	ปีจบ	คำอธิบาย
ศาลศาสนาที่ประเทศสเปน (Spanish Inquisition)	1492	1834	ศาสนจักรคาทอลิกได้ทำการข่มเหงบรรดาคนที่ไม่เห็นพ้องต้องกันกับความเชื่อของคาทอลิก ชาวยิว, ชาวอิสลาม พวกโปรเตสแตนต์ และ พวกแอนนาแบปติสต์ที่ต่างถูกตามล่า ถูกจับขังคุก และถูกนำไปทรมานเพื่อให้ปฏิเสธความเชื่อของพวกเขา
คริสโตเฟอร์ โคลัมบัส ค้นพบทวีปอเมริกา	1492	1492	
พระคัมภีร์พันธสัญญาใหม่ ภาษากรีกของอีราสมุส (Erasmus)	1515	1515	อีราสมุสเป็นนักวิชาการและนักศาสนศาสตร์ที่ได้ตีพิมพ์พระคัมภีร์พันธสัญญาใหม่ฉบับภาษากรีก ที่ต่อมาภายหลัง มาร์ติน ลูเธอร์ได้ใช้ในการแปลพันธสัญญาใหม่ออกมาเป็นภาษาเยอรมัน
การตอกคำประท้วง 95 ข้อที่ประตูโบสถ์วิทเทนเบิร์ก (Wittenburg)	1517	1517	คำประท้วง 95 ข้อของมาร์ติน ลูเธอร์ คือข้อคัดค้านมากมายที่มีต่อการกระทำที่มีขอบและข้อผิดพลาดต่างๆ ในศาสนจักรคาทอลิก การโจมตีของเขาในเรื่องที่การค้าใบไถ่บาป (คือ การบริจาคเงินเพื่อช่วยคนที่ตายไปแล้วให้ขึ้นสวรรค์) ทำให้เกิดความขัดแย้งอย่างใหญ่หลวงและเป็น การจุดประกายของการปฏิรูปศาสนาของโปรเตสแตนต์
สภาเมืองเวิร์มส์ (Diet of Worms)	1521	1521	ลูเธอร์ได้ถูกนำตัวขึ้นไปเฝ้าจักรพรรดิชาร์ลส์ที่ 5 ที่ประชุม นั้นพวกเขาได้นำหนังสือของลูเธอร์ออกมาและให้เขาถ้อยคำพูดของเขา ลูเธอร์ตอบว่า “ จิตสำนึกของข้าพเจ้า ถูกจำจองอยู่ภายใต้พระวอนะของพระเจ้า ข้าพเจ้าไม่สามารถถอยกลับคำ และจะไม่กลับคำ เพราะว่าการไม่ฟังจิตได้สำนึกของตนนั้นไม่ใช่สิ่งที่ชอบธรรมและไม่ปลอดภัย พระเจ้าได้โปรดช่วยข้าพเจ้าด้วย เอเมน” พระเจ้าชาร์ลส์ ได้ออกกฤษฎีกาแห่งเมืองเวิร์มส์กล่าวโทษลูเธอร์ว่าเป็น

			พวกที่ไม่ประพฤติตามสิ่งที่ศาสนจักรคาทอลิกเชื่อ
สงครามคนไพร่	1524	1525	พวกคนไพร่ในเยอรมันได้รับแรงบันดาลใจจากการปฏิรูปของลูเธอร์และลุกขึ้นมาต่อต้านผู้ที่ปกครองพวกเขา เพื่อเรียกร้องให้ได้รับเสรีภาพมากขึ้น ได้มีการปราบปรามการจลาจลครั้งนี้อย่างรุนแรงและคนจำนวนมากได้เสียชีวิตลง
กลุ่มแอนนาแบปติสต์ (Anabaptist) เริ่มต้นขึ้น	1525	1525	จอร์จ บลอร์อ็อค และ คอนแรด เกรเบล ได้ให้บัพติศมาแก่กันและกัน พวกเขาปฏิเสธเรื่องการให้บัพติศมาแก่เด็กทารก เพราะว่าพวกเขาเชื่อว่าคริสตจักรจะต้องแยกออกจากเรื่องสังคม และคนที่จะมาเป็นสมาชิกคริสตจักรต้องมาด้วยความสมัครใจเท่านั้น (ภาพประกอบ: ศตวรรษที่ 16 มีการเผาชาวดัทช์ที่เป็นพวกแอนนาแบปติสต์ที่ชื่อแอนนาเค็น เฮ็นดริคส์ ที่ถูกกล่าวหาว่ามีความผิดจากศาสนาที่ประเทศสเปนเพราะเรื่องความเชื่อของเขา)
การประชุมสนทนากันที่เมืองมาร์เบิร์ก (Marburg Colloquy)	1529		ฟิลิปแห่งรัฐเฮ็สเซิน ชุมนางสาวเยอรมันท่านหนึ่งได้จัดประชุมนี้ขึ้น โดยนำผู้ปฏิรูปของเยอรมันและสวิสเซอร์แลนด์มาประชุมด้วยกัน อย่างไรก็ตาม ลูเธอร์และซวิงลี มีความเห็นไม่ตรงกันในเรื่องพิธีมหาสนิท ซวิงลีเชื่อว่าขนมปังและเหล้าองุ่นเป็นสัญลักษณ์เฉยๆ แต่ลูเธอร์เชื่อว่าขนมปังและเหล้าองุ่นเป็นพระกายและโลหิตของพระเยซูจริงๆ ส่งผลให้การปฏิรูปนั้นแตกเป็นสองทางคือ ลูเธอรัน (Lutheran) และพวกปฏิรูป (Reformed)
คำสารภาพแห่งออกสเบิร์ก (Ausburg Confession)	1530	1530	คำสารภาพแห่งออกสเบิร์กเป็นคำแถลงการณ์เกี่ยวกับความเชื่อที่ผู้นำชาวเยอรมันได้นำเสนอต่อจักรพรรดิชาร์ลส์ที่ 5 เพื่อที่จะอธิบายความเชื่อโปรแตสแตนท์ของพวกเขา
อูลริค ซวิงลี (Ulrich Zwingli)	1531	1531	อูลริค ซวิงลี นำการปฏิรูปในสวิสเซอร์แลนด์
เหตุการณ์เรื่องป้ายประกาศ (Affair of the Placards)	1534	1534	<b>เหตุการณ์เรื่องป้ายประกาศ</b> คือเหตุการณ์ที่มีป้ายต่อต้านคาทอลิกปรากฏขึ้นตามที่สาธารณะหลายแห่งในกรุงปารีส และในเมืองใหญ่ๆอีกหลายเมืองในประเทศฝรั่งเศส ป้ายแผ่นหนึ่งได้ถูกตีไว้ที่หน้าประตูห้องนอนของกษัตริย์ฟรานซิสที่ 1 การก่อวินาศกรรมครั้งนี้ทำให้พระองค์

			ทรงกลัวและโกรธ เหตุการณ์นี้เองทำให้กษัตริย์ฟรานซิสยกเลิกการพยายามทำให้คาธอลิกและโปรเตสแตนต์กลับคืนดีกัน
การปฏิรูปที่อังกฤษ	1534	1534	ประเทศอังกฤษแตกแยกกับศาสนจักรโรมัน คาธอลิก กษัตริย์เฮนรี่ที่ 8 ประกาศด้วยพระองค์เองว่าทรงเป็น “ผู้นำสูงสุดเพียงผู้เดียวของศาสนจักรอังกฤษ” เพราะว่สันตะปาปาไม่ยอมอนุญาตให้พระองค์หย่ากับภรรยา
พระคัมภีร์ฉบับภาษาเยอรมันของลูเธอร์	1534	1534	ลูเธอร์เชื่อว่า พระคัมภีร์ควรจะอยู่ในภาษาที่ทุกคนสามารถอ่านเข้าใจได้ เขาแปลพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาใหม่เป็นภาษาเยอรมันสำเร็จในปี 1522 และแปลเสร็จทั้งเล่มในปี 1534. พระคัมภีร์ของเขามีอิทธิพลอย่างมากต่อภาษาเยอรมันที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบัน
การโค่นล้มของเมืองมันสเตอร์ (Munster)	1535	1535	การที่กลุ่มแอนนาแบปติสต์หัวรุนแรงได้เข้ายึดเมืองมันสเตอร์นั้นได้มาถึงจุดจบเมื่อกองทัพคาธอลิกเอาชนะพวกเขา เหตุการณ์ครั้งนี้พิสูจน์ให้ทั้งโปรเตสแตนต์และคาธอลิกเห็นพ้องต้องกันว่าพวกแอนนาแบปติสต์เป็นกลุ่มที่อันตราย
จอห์น คาลวินเขียน หลักคำสอนของคริสตศาสนา (ตีพิมพ์ครั้งที่ 1)	1536	1536	“หลักคำสอนของคริสตศาสนา” ที่จอห์น คาลวินเขียนขึ้นนั้น เป็นบทสรุปความเชื่อของโปรเตสแตนต์ที่ถูกเขียนขึ้นแรก ๆ และได้รับความแพร่หลายอย่างกว้างขวางและมีอิทธิพลอย่างมาก คาลวินได้ทำการแก้ไขอีกหลายครั้งและฉบับที่ปรับปรุงครั้งสุดท้ายได้ถูกตีพิมพ์ในปี 1559
คณะเยสุอิต (Jesuit) ได้รับความเห็นชอบจากสันตะปาปา	1540	1540	อิกนาทียุส โลโยลา (Ignatius Loyola) เป็นผู้ก่อตั้งคณะเยสุอิต ซึ่งต่อมาภายหลังได้ก่อตั้งโรงเรียนต่างๆ มากมาย และส่งมิชชันนารีออกไปทั่วโลก
สภาแห่งเมืองเทรนต์ (Trent)	1545	1563	สภาได้แถลงการณ์เกี่ยวกับโปรเตสแตนต์และการปฏิรูปในศาสนจักรคาธอลิก สภาได้ตั้งมาตรฐานว่าคนที่จะมา เป็นบาทหลวงของคาธอลิกจะต้องมีคุณสมบัติและการศึกษาอย่างไรบ้าง สภาได้ประณามหลักข้อเชื่อของโปรเตสแตนต์และยืนยันที่จะให้ศาสนจักรโรมันคาธอลิกมีสิทธิอำนาจในการตีความพระวจนะ พร้อมทั้งประกาศว่าความรอดนั้นมาจากพระคุณและการทำดี

ฟรานซิส ซาเวียร์ (Francis Xavier) นำ นิกายคารอลิก ไป ประเทศญี่ปุ่น	1549	1549	ซาเวียร์ไปที่ประเทศญี่ปุ่นและเริ่มเทศนาสั่งสอนเกี่ยวกับ ความเชื่อคาทอลิก มีคนกลับใจใหม่มากมายและมีโบสถ์ เกิดขึ้นหลายแห่ง อย่างไรก็ตาม ในปี1640 คนญี่ปุ่นได้มี มุมมองที่เปลี่ยนไปเกี่ยวกับคริสเตียน ส่งผลให้คริสเตียนใน ประเทศญี่ปุ่นถูกข่มเหงเป็นเวลามากกว่า 200 ปี จนกระทั่งปี1870.
การปฏิรูปในสก็อตแลนด์	1559	1559	จอห์น นอกซ์ (John Knox ) ได้กลับไปประเทศสก็อต แลนด์เพื่อที่จะนำการปฏิรูปที่นั่น หลังจากที่ได้ลี้ภัยใน เมืองเจนีวา (Geneva) ที่คาลวินอยู่ในสมัยนั้น (ภาพประกอบ: การเทศนาของนอกซ์ ต่อหน้าขุนนางส ก็อตที่เป็นโปรเตสแตนต์ (Lords of the Congregation), วันที่10 มิถุนายน 1559)
เม็นโน ซิมมอนส์ (Menno Simmons)	1561	1561	ซิมมอนส์เป็นบาทหลวงคาทอลิกในเนเธอร์แลนด์ที่ได้ กลายเป็นแอนนาแบปติสต์เขาได้ช่วยฟื้นฟูกลุ่มที่ไม่ยุ่ง เกี่ยวกับสงครามในคณะของแอนนาแบปติสต์ ที่ติดตาม เขาภายหลังได้ก่อตั้งคริสตจักรเมนโนไนท์ (Mennonites)
จอห์น ฟอกซ์ เขียน หนังสือเรื่องผู้ที่พลีชีพเพื่อ พระคริสต์ (Foxe's Book of Martyrs)	1563	1563	จอห์น ฟอกซ์ได้ตีพิมพ์หนังสือภาษาอังกฤษที่เกี่ยวกับคริส เตียนที่พลีชีพเพื่อความเชื่อ โดยพูดถึงความสัจซื่อ ของคริสเตียนที่ยอมสละชีพเพื่อความเชื่อในคริสตจักรยุค แรกๆตลอดจนในยุคสมัยของเขา
แอนนาแบปติสต์ เดิร์ค วิลเลียม (Dirk Willem) ถูกเผาจนเสียชีวิต	1569	1569	ขณะที่กำลังหลบหนีจากผู้คุมนักโทษในเรือนจำ เดิร์ค วิล เลียมได้วิ่งผ่านสระน้ำที่แข็งเป็นน้ำแข็งบางๆ เท่านั้น เขาวิ่ง ไปถึงอีกฝั่งหนึ่งได้ แต่ผู้ที่กำลังตามจับเขาดกลงไปในสระ เขาหันกลับมาเพื่อช่วยศัตรูของเขา เขาจึงถูกจับอีกครั้ง และถูกจับเผาไฟจนถึงแก่ความตายเพราะความเชื่อแอน นาแบปติสต์ ของเขา
การสังหารหมู่วันเซนต์ บาร์โธโลมิว (Saint Bartholomew)	1572	1572	ความอดทนในเรื่องโปรเตสแตนต์ที่ประเทศฝรั่งเศสได้ สิ้นสุดลง เมื่อกษัตริย์สั่งให้ประหารชีวิตโปรเตสแตนต์ทุก คนในประเทศ
พระราชกฤษฎีกา แห่งนันทส์ (Nantes)	1598	1598	กฤษฎีกาหลวงฉบับนี้ได้ให้เสรีภาพทางด้านศาสนาแก่โปร เตสแตนต์ที่ฝรั่งเศสที่ถูกเรียกตัวเองว่า ฮูเกอโนต (Huguenots)

เจacob อาร์มีเนียส (Jacob Arminius) เป็นอาจารย์ที่มหาวิทยาลัยลีเดน (Leiden)	1603	1603	อาร์มีเนียสต่อต้านความเชื่อของพวกคาลวินในเรื่องการทรงกำหนดไว้แล้วล่วงหน้าทีคริสจักรปฏิรูป (Reformed church) ยึดมั่นในเนเธอร์แลนด์ เขาสอนว่าพระเจ้าทรงกำหนดว่าคนที่ได้รับความรอดนั้นขึ้นอยู่กับว่าเมื่อพระเจ้าให้โอกาสเขา เขาจะเลือกรับพระเจ้าหรือไม่ แต่พวกคาลวินนั้นยืนยันว่าพระเจ้าทรงเลือกสรรคนไว้แล้วโดยขึ้นอยู่กับพระคุณและพระประสงค์ของพระองค์เอง เพราะว่ามนุษย์นั้นเป็นคนบาปและไม่มีทางที่จะเลือกพระเจ้าด้วยตนเอง คนที่เชื่อในหลักคำสอนของอาร์มีเนียสนั้นเรียกว่า อาร์มีเนียน (Arminian)
อุบายดินปืน	1605	1605	พวกคาธอลิกได้ลอบวางดินปืนหลายถังไว้ในอุโมงค์ภายใต้รัฐสภาแห่งอังกฤษเพื่อที่จะระเบิดรัฐสภาอังกฤษ เป้าหมายของพวกนั้นคือที่จะทำลายรัฐบาลโปรแตสแตนท์ และที่จะนำระบบคาธอลิกกลับมาสู่ประเทศอังกฤษ แต่ว่าแผนการของพวกเขาก็ถูกเปิดโปงและพวกเขาก็ถูกจับและถูกนำไปประหารชีวิต
พระคัมภีร์ฉบับ คิง เจมส์ ถูกตีพิมพ์ (King James Bible)	1611	1611	นักวิชาการ 47 คนในคริสตจักรของอังกฤษได้ทำการแปลพระคัมภีร์ภาษาอังกฤษฉบับใหม่ โดยกษัตริย์ เจมส์ที่ 1 เห็นชอบด้วย พระคัมภีร์ที่ได้รับการแปลใหม่ครั้งนี้ได้รับอนุญาตจากรัฐสภาและได้กลายเป็นพระคัมภีร์ภาษาอังกฤษฉบับที่ได้รับความนิยมมากที่สุดในประวัติศาสตร์
การประชุมที่เมืองดอร์ดท์ (Synod of Dordt)	1618	1619	ชาวดัตช์และผู้นำการปฏิรูปนานาชาติได้จัดการประชุมขึ้นเพื่อต่อต้านคำสอนของอาร์มีเนียส (Arminius) หลักคำสอนอย่างเป็นทางการนั้นถูกเรียกว่า "หลักคำสอนแห่งดอร์ดท์ (The Canons of Dordt)" และได้อธิบายถึงแก่นแท้ของความเชื่อของคาลวิน พวกอาร์มาเนียนที่ไม่เห็นด้วยกับหลักคำสอนแห่ง ดอร์ดท์ออกจากประเทศเนเธอร์แลนด์หรือถูกจับขังคุก
กลุ่มพิลกริมส (Pilgrim) เดินทางมาถึงทวีปอเมริกา	1620	1620	กลุ่ม พิวรีแทน (Puritans) ที่เรียกว่า พิลกริมส์ (Pilgrims) เดินทางออกจากประเทศอังกฤษและย้ายไปที่อเมริกา เพื่อที่จะมีเสรีภาพในการนมัสการตามความเชื่อของพวกเขา

			เขา ที่ซึ่งพวกเขาตั้งรกรากอยู่นั้นปัจจุบันคือ รัฐแมสซาชูเซต (Massachusetts)
การก่อตั้งเมืองโพรวิเดนซ์ รัฐโรดไอแลนด์ (Providence, Rhode Island)	1636	1636	แบ็พติสต์ โรเจอร์ วิลเลียมส์ (Roger Williams) ถูกไล่ออกจาก อาณานิคมอ่าวแมซซาชูเซ็ทส์ เพราะว่าความเชื่อของเขา และได้ก่อตั้งเมืองซึ่งปัจจุบันคือเมืองโพรวิเดนซ์ของรัฐโรดไอแลนด์ เมืองโพรวิเดนซ์ให้อิสระเสรีภาพในเรื่องความหลากหลายของศาสนา มากกว่ากลุ่มโปรแตสแตนท์ใน อาณานิคมอ่าวแมซซาชูเซ็ทส์
หลักข้อเชื่อของเวสมินสเตอร์และคำถามคำตอบ (Westminster Confession of Faith and Catechisms)	1647	1647	หลักข้อเชื่อของเวสมินสเตอร์คือหลักข้อเชื่อของกลุ่มปฏิรูป (Reformed) ที่เขียนขึ้น โดยกลุ่มสมัชชาเวสมินสเตอร์ เพื่อที่จะเป็นหลักข้อเชื่อของศาสนจักรอังกฤษ ซึ่งต่อมาภายหลังหลักข้อเชื่อนี้ได้กลายเป็น "มาตรฐานที่สอง" ของหลักข้อเชื่อในคริสตจักรแห่งสกอตแลนด์และในคริสตจักรเพรสไบรทีเรียน (Presbyterian) ทั่วโลก
โอลิเวอร์ ครอมเวลล์ (Oliver Cromwell)	1653	1653	โอลิเวอร์ ครอมเวลล์ได้กลายเป็น "ผู้สำเร็จราชการแผ่นดิน (Lord Protector)" แห่งอังกฤษ เขานำรัฐบาลโปรแตสแตนท์และต้องการให้ประเทศมีการปกครองแบบสาธารณรัฐมากกว่าระบอบกษัตริย์ รัฐบาลของครอมเวลล์นี้เป็นยอดของอิทธิพลของพวกพิวริแทน (Puritan) ต่อรัฐบาล หลังจากครอมเวลล์เสียชีวิต อิทธิพลของพิวริแทนต่อรัฐบาลลดน้อยลงอย่างมาก
จอห์น เอลเลียอท (John Eliot), มิชชันนารีที่ไปประกาศกับชาวพื้นเมืองอเมริกัน	1663	1663	ในปี 1663, จอห์น เอลเลียอทได้พิมพ์พระคัมภีร์เป็นภาษาแอลกอนเคียน (Algonkian) ซึ่งเป็นภาษาพื้นเมืองของคนอเมริกัน ตลอดช่วงชีวิตของเขา เขาได้ช่วยก่อตั้งคริสตจักรให้ชาวพื้นเมืองอเมริกันอย่างน้อย 14 แห่ง
กลุ่มจิตศรัทธานิยม (Pietism)	1675	1675	ฟิลลิป เจคอบ สเปนเนอร์ (Philip Jacob Spener) ได้ตีพิมพ์หนังสือ เพีย เดซิเดเรีย (Pia Desideria) หรือ "ความปรารถนาฝ่ายจิตวิญญาณ", ซึ่งเน้นว่าคริสเตียนเป็นศาสนาที่เกี่ยวกับหัวใจไม่ใช่แค่หลักคำสอนและความรู้ ซึ่งทำให้เกิดความเคลื่อนไหวของกลุ่มจิตศรัทธานิยม
ปริศนาธรรม (Pilgrim's Progress)	1678	1678	นักเทศนาแบ็พติสต์ที่ชื่อ จอห์น บันยัน (John Bunyan) ได้เขียนเรื่อง "ปริศนาธรรม" เป็นนิทานเปรียบเทียบ

			เกี่ยวกับชีวิตคริสเตียน
การตื่นตัวยิ่งใหญ่ทางจิตวิญญาณครั้งที่ 1 (First Great Awakening)	1679	1743	เป็นเวลาแห่งการฟื้นฟูในอาณานิคมอเมริกันที่ทำให้คนกลับใจใหม่มากมาย นักเทศนาที่มีชื่อเสียงอย่างมากในช่วงเวลาแห่งการฟื้นฟูนั้นได้แก่ โจนาธาน เอ็ดเวิร์ด (Jonathan Edwards) และ จอร์จ ไวท์ฟิลด์ (George Whitefield) นักประกาศเหล่านี้เป็นพวกคาลวิน
ท่านเคานท์ซินเซนดอร์ฟ (Count Zinzendorf) และชาวโมราเวีย (Moravians)	1727	1727	ในช่วง “ฤดูร้อนพิเศษ” การฟื้นฟูเกิดขึ้นในกลุ่มของท่านเคานท์ นิโคลัส ลัตวิก ซินเซนดอร์ฟ และผู้ลี้ภัยชาวโมราเวียที่ท่านเคานท์ได้รับไว้เพื่อให้ความช่วยเหลือ มีมิชชันนารีชาวโมราเวียถูกส่งออกไปต่างประเทศมากมาย
จอห์น เวสลีย์ (John Wesley) กลับใจใหม่ที่อัลเดอร์เกต (Aldersgate)	1738	1738	หลังจากการต่อสู้ในใจ บาทหลวงนิกายแองกลิกันที่ชื่อจอห์น เวสลีย์รู้สึกถึง “ความอบอุ่นอย่างประหลาด” และได้บังเกิดใหม่อีกครั้ง เวสลีย์ได้กลายเป็นนักเทศน์ที่ยิ่งใหญ่ และได้ก่อตั้งคริสตจักรเมธอดิสต์
โจนาธาน เอ็ดเวิร์ดส์ (Jonathan Edwards) เทศนาเรื่อง "คนบาปในพระหัตถ์ของพระเจ้าผู้ทรงพิโรธ"	1741	1741	เป็นคำเทศนาที่มีชื่อเสียงมากที่สุดในประวัติศาสตร์ของอเมริกา เอ็ดเวิร์ดเทศนาเรื่องนี้ว่ามีเพียงแค่พระคุณของพระเจ้าเท่านั้นที่ป้องกันพวกเขาไม่ให้ลื่นตกลงไปในนรกทันที เพราะว่าพระพิโรธของพระเจ้ากำลังตัดสินความบาปของพวกเขา
เดวิด เบรนเนอร์ด (David Brainerd), มิชชันนารีที่ไปประกาศกับชาวพื้นเมืองอเมริกัน, เสียชีวิต	1747	1747	เบรนเนอร์ด มาเป็นคริสเตียนระหว่างช่วงการฟื้นฟูที่มหาวิทยาลัยเยล (Yale) หลังจากนั้นเขาถูกไล่ออกจากมหาวิทยาลัยเพราะพูดว่า อาจารย์คนหนึ่งรู้จัก “พระคุณไม่มากไปกว่าเก้าอี้ไม้” (ซึ่งหมายความว่า อาจารย์คนนั้นไม่ใช่เป็นคริสเตียน) เขาได้กลายเป็นมิชชันนารีที่ไปประกาศกับชาวพื้นเมืองอเมริกัน เขาไม่ได้ประสบความสำเร็จในฐานะมิชชันนารีมากนัก แต่ว่าบันทึกที่เขาเขียนมีอิทธิพลอย่างมากในการหนุนใจคนให้มาเป็นมิชชันนารี
การปฏิวัติในอเมริกา (American Revolution)	1776	1776	13 อาณานิคมในอเมริกาได้ต่อสู้กับอังกฤษและได้รับอิสรภาพ ประเทศอเมริกาจึงได้ถือกำเนิดขึ้น
โรเบิร์ต เรคส์ (Robert Raikes) เริ่มต้นการมีชั้นรวีวันอาทิตย์	1780	1780	เพื่อที่จะช่วยเหลือเด็กที่ยากจนที่ต้องทำงานหนัก โรเบิร์ต เรคส์ ได้รวบรวมเด็ก ๆ เหล่านั้นและสอนหนังสือให้เขาในวันอาทิตย์ เขาสอนพวกเด็ก ๆ เหล่านั้นให้อ่านพระคัมภีร์

			โรงเรียนของเขาทำให้มีโรงเรียนวันอาทิตย์อีกหลายแห่ง และเป็นแรงบันดาลใจให้แก่ชนระวีในคริสต์จักรสมัยใหม่หลายแห่ง
จอร์จ ไลล์ (George Lisle) มิชชันนารีอเมริกันคนแรก	1782	1782	จอร์จ ไลล์เป็นทาสที่ได้รับบอัสระ เขาไปที่จาไมกาในปี 1782 และก่อตั้งคริสต์จักรสำหรับทาสและคนผิวดำที่ได้รับบอัสระภาพ
การก่อตั้งคริสต์จักรเมธอดิสต์ (Methodist)	1784	1784	จอห์น เวสลีย์ได้แต่งตั้งให้ โทมัส โค้ก (Thomas Coke) เป็นผู้อำนวยการคริสต์จักรเมธอดิสต์ในอเมริกา ซึ่งทำให้นิกายเมธอดิสต์เป็นนิกายที่แยกออกมาจากศาสนจักรอังกฤษ
การปฏิวัติที่ฝรั่งเศส French Revolution	1789	1789	มีการปฏิวัติรุนแรงเกิดขึ้นเพื่อต่อต้านกษัตริย์และศาสนจักรคาทอลิก ส่งผลให้ฝรั่งเศสกลายเป็นสาธารณรัฐที่ไม่มีศาสนาประจำ
การตื่นตัวยิ่งใหญ่ทางจิตวิญญาณครั้งที่ 2 (Second Great Awakening)	1792	1828	เป็นช่วงเวลาแห่งการฟื้นฟูไปทั่วทั้งอเมริกา มีการกลับใจใหม่อย่างแท้จริงเกิดขึ้นมากมายแต่ก็ยังมีนักเทศน์หลายคนที่ไม่ปลุกเร้าให้มีการแสดงอารมณ์และกดดันผู้ฟังให้ตัดสินใจรับพระเยซูคริสต์ทันที การทำแบบนี้ทำให้มีคนเชื่อในพระเจ้ามากมายแต่หลายต่อหลายคนได้หันหลังให้พระเยซูหลังจากนั้นไม่นาน การเรียกให้ออกไปข้างหน้าเพื่อรับเชื่อ (altar call) ก็เกิดขึ้นในช่วงเวลานี้เป็นครั้งแรก
วิลเลียม แคร์รี่ (William Carey) ไปประเทศอินเดีย	1793	1793	วิลเลียม แคร์รี่นั้นได้ถูกเรียกว่า “บิดาแห่งพันธกิจในโลกสมัยใหม่ (Father of Modern Missions)” หนังสือของเขาที่ชื่อว่า “การไต่สวน (An Inquiry)” ได้เป็นแรงบันดาลใจให้คนมากมายออกไปเป็นมิชชันนารี เขาอยู่ที่อินเดียหลายปีและแปลพระคัมภีร์ถึง 5 ภาษา
การฟื้นฟูในเคนริดจ์ (Cane Ridge) รัฐเคนตักกี (Kentucky)	1801	1801	ประชาชนที่กระจัดกระจายอยู่ตามชายแดนตะวันตกมารวมตัวกันเพื่อประชุมกันในค่ายซึ่งจัดขึ้นหลายวัน ในระหว่างนั้น นักเทศน์จากหลายนิกายจะมาเทศนาและประชาชนเหล่านั้นที่ย้ายไปปักหลักใหม่ที่ชายแดนตะวันตกขอรับการได้สามัคคีธรรมด้วยกันมาก การฟื้นฟูเกิดขึ้นท่ามกลางการประชุมแบบนั้นและหลายครั้งจะมีการล้มลง และการร้องไห้ นักเทศน์บางคนจะต่อต้านการ



			แสดงอารมณ์แบบนี้ แต่บางคนจะส่งเสริมให้ทำ
อาสาเฮล เน็ทเทิลตัน (Asahel Nettleton) นำ การฟื้นฟูในนิวอิงแลนด์ (New England) และรัฐ แอตแลนติกกลางของ อเมริกา	1801	1820	นักเทศน์แบบคาลวิน ที่ชื่อ อาสาเฮล เน็ทเทิลตันได้ เดินทางไปทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของอเมริกา เขา เทศนาในคริสตจักรหลายแห่งในเรื่องหน้าที่ที่จะต้องกลับ ใจใหม่จากความบาปและต้องมีความเชื่อ เขาหนุนใจให้ ผู้ฟังแสวงหาสันติสุขและความมั่นใจในความรอดจากพระ เจ้าไม่ใช่จากมนุษย์ เขาไม่เรียกคนให้ออกไปรับเชื่อ ด้านหน้า และต่อต้าน ชาร์ลส์ ฟินเนย์ (Charles Finney) และคนอื่น ๆ ที่ทำอย่างนั้น มีประมาณ 30,000 คนที่กลับ ใจใหม่จากงานพันธกิจของเขา หลายปีหลังจากการฟื้นฟู ของเขา คริสตจักรท้องถิ่นได้รายงานผลว่าคนกลับใจใหม่ที่ หลงหายไปมีเพียงไม่กี่คนเท่านั้น
ประชุมอธิษฐานที่กอง หยู้าแห่ง	1806	1806	นักศึกษามหาวิทยาลัยกลุ่มหนึ่งได้ตั้งปณิธานกันว่าจะอุทิศ ตนให้กับพันธกิจในต่างประเทศ ซึ่งนักศึกษากลุ่มนี้เองที่ ริเริ่มกลุ่มนักศึกษาอาสาสมัคร (Student Volunteer Movement) ที่จะส่งคนหนุ่มสาวไปรับใช้พระเจ้าใน ศตวรรษที่ 19
จุดจบของการค้าทาสใน อังกฤษ	1807	1807	รัฐสภาอังกฤษได้ลงคะแนนเสียงให้ล้มเลิกการค้าทาส การ ตัดสินใจครั้งนี้เป็นผลมาจากความพยายามอย่างไม่ลดละ ของนักการเมืองคริสเตียนที่ชื่อ วิลเลียม วิลเบอร์ฟอร์ซ. (ภาพประกอบ: วิลเลียม วิลเบอร์ฟอร์ซ William Wilberforce)
อโดนิรัม จัดสัน (Adoniram Judson) แล่นเรือไปประเทศพม่า	1812	1812	อโดนิรัมและแอน จัดสันเดินทางไปประเทศพม่า ต้อง อดทนกับความยากลำบากมากมายเพื่อที่จะประกาศและ แปลพระคัมภีร์ พวกเขามีโอกาสอย่างมากต่อคริสตจักร ในยุคแรกของพม่า แอน จัดสันได้ขึ้นชื่อว่าเป็นมิชชันนารี โปรเตสแตนต์คนแรกที่ประกาศกับคนไทยที่เธอได้พบใน พม่า
สงครามพม่า-อังกฤษ	1824	1826	ประเทศอังกฤษได้เอาชนะพม่า ซึ่งทำให้พม่าต้องสูญเสีย เอกราช ภายในปี 1825 ประเทศพม่าทั้งประเทศตกอยู่ใต้ การปกครองของประเทศอังกฤษ
กำเนิดลัทธิมอร์มอน	1827	1827	ในปี 1827, โจเซฟ สมิธได้อ้างว่าเขาได้ค้นพบ แผ่นจารึก

(Mormon)			ทองเหลือง และแปลข้อความที่อยู่บนนั้น สิ่งที่เขาแปลออกมานั้นภายหลังคือ พระคัมภีร์มอรมอนซึ่งถูกตีพิมพ์ในปี 1830. โจเซฟ สมิธเป็นผู้ก่อตั้งลัทธิมอรมอน ซึ่งคริสต์จักรส่วนใหญ่ถือว่าเป็นลัทธิเทียมเท็จ
คาร์ล กัทซ์แลฟ (Karl Gutzlaff) และ เจคอบ ทอมลิน (Jacob Tomlin) มาถึงประเทศไทย	1828	1828	กัทซ์แลฟและทอมลิน เป็นมิชชันนารีโปรเตสแตนต์กลุ่มแรกที่มาอาศัยอยู่ที่ประเทศไทย กัทซ์แลฟเป็นคนพวกแรก ๆ ที่ไปเป็นมิชชันนารีที่ประเทศจีนและเกาหลีด้วย
เฟร็ดดริค ชแลมม็อคเกอร์ (Friedrich Schleiermacher) บิดาของศาสนศาสตร์เสรีนิยม (Liberal Theology)	1829	1829	คำสอนและงานเขียนของชแลมม็อคเกอร์ ทำให้ศาสนศาสตร์เสรีนิยมเป็นที่นิยมมาก คำสอนในเรื่องนี้คือ สิ่งสำคัญของศาสนาคือความรู้สึกในใจเกี่ยวกับศาสนา มากกว่าความจริงทางประวัติศาสตร์
ชาร์ลส์ สเปนเซอร์เจียน (Charles Spurgeon) เจ้าชายแห่งนักเทศน์	1834	1892	สเปนเซอร์เจียนเป็นนักเทศน์ที่มีชื่อเสียงมาก ๆ ในศตวรรษที่ 19 ของอังกฤษ เขาเป็นแบปติสต์ที่เป็นพวกคาลวิน เขามักจะเทศนาต่อฝูงชนเป็นหมื่น ๆ คนซึ่งในสมัยนั้นยังไม่มีไมโครโฟน ปัจจุบันคนยังนิยมอ่านคำเทศนาของเขา
หนังสือ การบรรยายเกี่ยวกับการฟื้นฟูศาสนา (Lectures on Revivals of Religion)	1835	1835	หนังสือการบรรยายเกี่ยวกับการฟื้นฟูศาสนาของชาร์ลส์ ฟินเนย์ (Charles Finney) ได้ถูกตีพิมพ์และถูกอ่านอย่างกว้างขวาง และมีอิทธิพลทำให้ชาวโปรเตสแตนต์มากมายเชื่อว่ากุญแจที่จะทำให้คนกลับใจและการฟื้นฟูคือการใช้วิธีที่ถูกต้อง
หมอ แดน แบริดลีย์ (Dan Bradley) มาถึงประเทศไทย	1835	1835	หมอ แบริดลีย์ ได้ออกไปประกาศอย่างกว้าง และคนไทยจดจำเขาได้ในฐานะผู้แนะนำเรื่องการให้วัคซีนและเริ่มต้นหนังสือพิมพ์ฉบับแรกในประเทศไทย
สงครามฝิ่น	1839	1842	ประเทศอังกฤษชนะประเทศจีน และบังคับให้เปิดเมือง 5 เมืองเพื่อทำการค้ากับต่างประเทศ ชัยชนะของประเทศอังกฤษยังช่วยเปิดทางให้กับมิชชันนารีและชาวต่างชาติให้เข้าไปในประเทศจีนได้
เดวิด ลิฟวิงสตัน (David Livingstone) มาถึงอัฟ	1841	1841	คุณหมอ เดวิด ลิฟวิงสตัน มีอิทธิพลที่อัฟริกาอย่างมาก ในด้านการต่อต้านการค้าทาส ด้านการประกาศ และด้าน

ริกา			งานสำรวจ ซึ่งได้เป็นการเปิดทวีปให้กับมิชชันนารีคนอื่น ๆ
ฟิบี ปาล์มเมอร์ (Phoebe Palmer) ตีพิมพ์หนังสือ “หนทางสู่ความบริสุทธิ์” (The Way of Holiness)	1843	1843	ฟิบี ปาล์มเมอร์เป็นหนึ่งในผู้นำกระบวนการความบริสุทธิ์ (Holiness Movement) ในช่วงครึ่งหลังของศตวรรษที่ 19 การสอนเรื่องความบริสุทธิ์เน้นเรื่อง “คริสเตียนที่สมบูรณ์แบบ” (Christian perfection) ซึ่งเป็นความเชื่อที่ว่าในจุดหนึ่งของชีวิตคริสเตียนเราสามารถที่จะไม่ทำบาปอีกต่อไป ซึ่งจะเกิดขึ้นจากการที่พระเจ้าให้พระคุณพิเศษเป็นครั้งที่สอง ซึ่งพระเจ้าให้พระคุณครั้งแรกเมื่อกลับใจใหม่
ฮัดสัน เทย์เลอร์ (Hudson Taylor) เริ่มงานมิชชันนารีในประเทศจีน	1853	1853	ฮัดสัน เทย์เลอร์ แต่งตัวเป็นเหมือนชาวจีนและประกาศในแผ่นดินจีน เขาก่อตั้งองค์การมิชชันนารีจีนแผ่นดินใหญ่ (China Inland Mission หรือ CIM) ในปี 1865 ซึ่งได้นำมิชชันนารีจากยุโรปและอเมริกาเข้ามาอีกเป็นจำนวนมาก
ดี.แอล. มูดี (D.L. Moody) กลับใจใหม่	1855	1855	พนักงานขายรองเท้า ดไวท์ แอล. มูดี กลับใจมาเชื่อพระเยซูคริสต์ในปี 1855 และกลายเป็นนักประกาศที่เป็นที่รู้จักมากที่สุดในช่วงครึ่งหลังของศตวรรษที่ 19 เขาเทศนาต่อฝูงชนเป็นหมื่นๆคนทั้งในอเมริกาและอังกฤษ
ชาร์ลส์ ดาร์วิน (Charles Darwin) ตีพิมพ์หนังสือ “กำเนิดมนุษย์ชาติ/ (Origin of the Species)	1859	1859	ดาร์วินได้ตีพิมพ์หนังสือทฤษฎีวิวัฒนาการซึ่งกล่าวว่า มนุษย์มีวิวัฒนาการมาจากลิง คริสเตียนจำนวนมากมองว่าเรื่องนี้เป็นการโจมตีพระคัมภีร์และความเชื่อของคริสเตียนโดยตรง
สงครามกลางเมืองอเมริกัน	1861	1865	สงครามกลางเมืองอเมริกันได้ทำให้เกิดการแบ่งแยกของรัฐทางเหนือและทางใต้ของประเทศจากปัญหาเรื่องแย่งชิงสิทธิอำนาจระหว่างแต่ละรัฐและรัฐบาลกลาง รัฐทางใต้พ่ายแพ้และถูกบังคับให้ยอมเป็นส่วนหนึ่งของประเทศอเมริกา ทาสผิวดำได้รับอิสรภาพ
แดเนียล แมคคิลแวรี (Daniel McGilvary) มาถึงเชียงใหม่	1867	1867	แมคคิลแวรี เป็นมิชชันนารีคนแรกในภาคเหนือของประเทศไทย
หลักคำสอนเรื่องความถูกต้องของสันตะปาปา	1870	1870	ศาสนจักรโรมัน คาทอลิกได้ประกาศว่า เมื่อสันตะปาปาพูด "ตามสิทธิอำนาจ ex cathedra" (เมื่อพูดขณะนั่งที่พระที่นั่งของพระสันตะปาปา) คำของสันตะปาปานั้น

			ถูกต้องเสมอ
กบฏนักมวย	1900	1900	ความคับแค้นใจของชาวจีนที่มีต่อคนต่างชาติได้ก่อให้เกิดความรุนแรงใหญ่หลวงในการต่อต้านคนต่างชาติในประเทศจีน มิชชันนารีและคริสเตียนชาวจีนจำนวนมากได้ถูกฆ่าโดยนักมวย โดยที่นักมวยเหล่านั้นมองตัวเองว่าเป็นพวกรักชาติ
การฟื้นฟูที่ประเทศเวลส์ (Welsh Revival)	1904	1905	การฟื้นฟูที่ประเทศเวลส์เป็นการฟื้นฟูคริสเตียนที่ใหญ่ที่สุดในเวลส์ในช่วงศตวรรษที่ 20 การฟื้นฟูนี้มีผลกระทบต่อคนในเวลส์และมีอิทธิพลต่อการฟื้นฟูในประเทศอื่นๆ ด้วย เช่นประเทศเกาหลี
การฟื้นฟูบนถนนอาสุซา (Asuza)	1906	1906	การฟื้นฟูบนถนนอาสุซาเป็นจุดกำเนิดของนิกายเพ็นทาโกสต์ และเป็นการเตรียมทางในการพัฒนาให้มาเป็นแคโรลิตคสมัยใหม่
การฟื้นฟูที่เปียงยางในเกาหลี	1907	1907	คนมากกว่า 50,000 คนมาเชื่อพระเยซูภายในปีเดียว (1907) พระเจ้าได้ทรงอวยพรคริสต์จักรในประเทศเกาหลีอย่างมาก
พระคัมภีร์ฉบับศึกษาของสโคฟิลด์ (Scofield) ถูกตีพิมพ์	1909	1909	ข้อความที่อยู่ในพระคัมภีร์ฉบับศึกษาของ ซี.ไอ.สโคฟิลด์ ได้ทำให้ ทฤษฎีการแบ่งยุคสมัย (Dispensationalism) เป็นที่นิยมในอเมริกาในช่วงศตวรรษที่ 20 พระคัมภีร์นี้ได้แพร่หลายไปอย่างกว้างขวางท่ามกลางกลุ่มมูลฐานนิยม (Fundamentalists) (ภาพประกอบ: ตารางการแบ่งยุคสมัยแสดงให้เห็นว่ายุคสุดท้ายจะเป็นอย่างไร)
การตีพิมพ์ของหนังสือ “หลักมูลฐาน” (The Fundamentals)	1910	1910	เพื่อที่จะตอบโต้กลับพวกกลุ่มหัวสมัยใหม่ (Modernists) ที่ปฏิเสธความเชื่อดั้งเดิมของคริสเตียน ได้มีการตีพิมพ์หนังสือที่ชื่อว่า “หลักมูลฐาน” หลักมูลฐาน 5 หลักที่กลุ่มหัวสมัยใหม่ปฏิเสธคือ (1) การที่พระคัมภีร์ถูกต้อง ไม่มีที่ผิดพลาด (2) ความเป็นพระเจ้าของพระเยซูคริสต์ (3) การเกิดจากหญิงพรหมจารีย์ (4) การที่พระเยซูคริสต์ทรงตายแทนคนบาปบนไม้กางเขน และ (5) การอัศจรรย์ที่พระเยซูคริสต์ทำ หนังสือเหล่านี้ช่วยอธิบายให้เห็นได้อย่างชัดเจนถึงความเชื่อของคริสเตียนที่ถูกต้องนั้นตรงกันข้ามกับพวกคริสเตียนหัวสมัยใหม่ (Modernists) หรือที่

			เรียกว่าพวกเสรีนิยม (Liberals) ซึ่งความเชื่อมูลฐานของพวกเขาเป็นรากฐานของกระบวนการที่เรียกว่า กลุ่มมูลฐานนิยม (Fundamentalism)
การประชุมมิชชันนารีโลกที่เอ็ดินเบิร์ก (Edinburgh)	1910	1910	มิชชันนารีจากทั่วโลกได้มารวมตัวกันเพื่อที่จะวางแผนและอธิษฐานเพื่อการประกาศทั่วโลกในศตวรรษหน้า มิชชันนารีส่วนใหญ่ที่เข้าร่วมประชุมเป็นชาวยุโรปและอเมริกัน
นิกายแอซเซ็มบลีออฟฟก๊อดก่อตั้งขึ้น (Assemblies of God)	1914	1914	แอซเซ็มบลีออฟฟก๊อดเป็นคริสต์จักรแรกในนิกายเพ็นทาคอสต์ (ภาพประกอบ: แกรนด์ โอเปรา เฮาส์, เมืองฮอทสปริงส์, รัฐอาร์คันซัส สถานที่จัดการประชุมครั้งแรกของแอซเซ็มบลีออฟฟก๊อด)
สงครามโลกครั้งที่ 1	1914	1918	
การปฏิวัติในรัสเซีย	1917	1917	วลาดีเมียร์ เลนิน (Vladimir Lenin) และกลุ่มคอมมิวนิสต์ได้ยึดประเทศรัสเซีย ศาสนาเป็นเรื่องต้องห้าม อาคารคริสต์จักรต่างๆ ถูกทำลาย และคริสเตียนนิกายออร์ทอด็อกซ์ถูกข่มเหง
การฟื้นฟูในแอฟริกาตะวันออก	1920	1977	เป็นเวลามากกว่า 50 ปีที่การฟื้นฟูทั้งใหญ่และเล็กได้นำคริสเตียนใหม่ๆ เข้ามาในคริสต์จักรที่แอฟริกา โดยเฉพาะอย่างยิ่งใน บะรันดี, รัวันดา และอูกานดา (รูป: ผู้นำการฟื้นฟู)
คำเทศนา “ควรหรือที่พวกมูลฐานนิยมจะชนะ?”	1921	1921	ศิษยาภิบาลแบ็ปติสต์ที่ชื่อว่า แฮร์รี อีเมอร์สัน ฟอสติก (Henry Emerson Fosdick) ได้เทศนาคำเทศนาที่มีชื่อว่า “ควรหรือที่พวกมูลฐานนิยมจะชนะ?” ที่คริสตจักรเฟิร์สเพรสไบทีเรียนในนครนิวยอร์ก เขาเทศนาตีเตียนคริสเตียนที่เชื่อในเรื่อง การที่พระคัมภีร์ถูกต้องไม่มีที่ผิดพลาด, การเกิดจากหญิงพรหมจารีย์, ความเป็นพระเจ้าของพระเยซูคริสต์และความเชื่ออื่น ๆ ที่เป็นมาแต่ดั้งเดิม
วอทซ์แมน นี (Watchman Nee)	1922	1952	วอทซ์แมน นี เป็นนักประกาศชาวจีน, เป็นครูสอนพระคัมภีร์, และเป็นผู้ปลุกคริสต์จักรในประเทศจีนเป็นเวลา 30 ปี ก่อนที่พวกคอมมิวนิสต์จะเข้ามายึดครองประเทศจีน และจับเขาขังไว้ในคุกเป็นเวลา 20 ปี เขาเขียนหนังสือ

			หลายเล่มที่ยังคงมีชื่อเสียงอยู่ในทุกวันนี้
คดีเรื่องลิงของครุสโคปส์ (Scopes Monkey Trial)	1925	1925	จอห์น สโคปส์ ถูกพบว่ามีความผิดเนื่องจากสอนเรื่องทฤษฎีวิวัฒนาการที่โรงเรียน ซึ่งเป็นเรื่องผิดกฎหมายในรัฐเทนเนสซี ภาพยนตร์ที่ได้รับความนิยมเรื่อง “Inherit the Wind” ได้ทำให้พวกที่เชื่อเรื่องการทรงสร้างถูกมองในแง่ลบ หนังสือนี้สนับสนุนสโคปส์และพวกที่เชื่อในเรื่องวิวัฒนาการว่าเป็นเรื่องที่มาจากสติปัญญาและมีเหตุผล หนังสือได้นำเสนอให้เห็นว่าพวกที่เชื่อเรื่องการทรงสร้างนั้นเป็นพวกที่ไม่มีการศึกษา คดีนี้เป็นส่วนหนึ่งของความขัดแย้งระหว่างกลุ่มหัวสมัยใหม่ และกลุ่มมูลฐานนิยม (Fundamentalist – Modernist Controversy)
การฟื้นฟูของ จอห์น ซุง (John Sung)	1927	1940	จอห์น ซุงเป็นนักประกาศที่มีอิทธิพลมาก การเทศนาของเขานำมาซึ่งการฟื้นฟูในประเทศจีนและประเทศอื่นๆทั่วทั้งเอเชียตะวันออก
วิกฤตเศรษฐกิจโลก Great Depression	1929	1940	วิกฤตเศรษฐกิจโลกเป็นการตกต่ำของภาวะเศรษฐกิจทั่วโลกในทศวรรษที่กำลังจะเกิดสงครามโลกครั้งที่ 2 รายได้ของประชาชน, ภาษีรายได้, กำไรและราคาสินค้าต่างตกลง การค้าระหว่างประเทศตกลงไปกว่า 50%. อัตราการว่างงานในอเมริกาเพิ่มขึ้นสูงถึง 25% และในบางประเทศสูงถึง 33%.
การปฏิวัติสยาม พ.ศ. 2475	1932	1932	การปฏิวัติที่แทบจะไม่มี การนองเลือดครั้งนี้ได้เปลี่ยนรูปแบบการปกครองประเทศจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ ไปเป็นระบอบราชาธิปไตยภายใต้รัฐธรรมนูญ
การจัดตั้งสภาคริสตจักร ในประเทศไทย	1934	1934	คริสตจักรไทยและจีนที่ถูกก่อตั้งโดยชาวเพรสไบทีเรียนและแบปติสต์ที่เป็นคนอเมริกัน ร่วมตัวกันเป็นนิกายใหม่ในรูปแบบสภาคริสตจักรในประเทศไทย คริสตจักรที่เป็นสมาชิกของสภาฯ นี้ไม่ขึ้นตรงกับองค์การมิชชันนารีจากต่างประเทศใด ๆ ทั้งสิ้น อีกต่อไป
สงครามโลกครั้งที่ 2	1939	1945	
องค์การแปลพระคัมภีร์ วิกคลิฟได้ถูกก่อตั้งขึ้น	1942	1942	คาเมรอน เทวัวร์เซินด์ (Cameron Townsend) ได้ก่อตั้งองค์การแปลพระคัมภีร์วิกคลิฟ ซึ่งเป็นองค์การที่

(Wycliffe Bible Translators)			มิชชันนารีมีเป้าหมายในการแปลพระคัมภีร์เป็นภาษาท้องถิ่นต่างๆ เพื่อให้ทุกคนในโลกนี้จะสามารถอ่านพระคัมภีร์ในภาษาของตนเองได้
สมาคมอีแวนเจลิคัลแห่งชาติ (National Association of Evangelicals)	1942	1942	สมาคมอีแวนเจลิคัลแห่งชาติได้ถูกก่อตั้งขึ้นที่สหรัฐอเมริกา ผู้ก่อตั้งต้องการที่จะรักษาหลักศาสนศาสตร์ของกลุ่มมูลฐานนิยมแต่ว่าต้องการที่จะเปลี่ยนแปลงความเห็นในเรื่องการต่อต้านวัฒนธรรมและสติปัญญาของกลุ่มมูลฐานนิยม คำว่า อีแวนเจลิคัล หมายความว่า คนที่เชื่อพระกตติคุณของพระเยซูคริสต์และเอาพระกตติคุณนั้นเป็นจุดศูนย์กลางในการสามัคคีธรรมกับคริสเตียนคนอื่นๆ ไม่ว่าจะคนนั้นอยู่คณะนิกายอะไรก็ตาม
ก่อตั้งสถาบันพระคริสตธรรมฟูลเลอร์ (Fuller Theological Seminary)	1947	1947	ชาร์ลส์ ฟูลเลอร์และแฮโรลด์ อ็อคเคินก้า ได้ก่อตั้งโรงเรียนศาสนศาสตร์ฟูลเลอร์เพื่อเป็นโรงเรียนสอนการประกาศ พวกเขาต้องการออกจากหลักของพวกมูลฐานนิยม (Fundamentalist) ที่เน้นเรื่องการปลีกตัวออกจากวัฒนธรรม และพวกเขาต้องการอบรมคริสเตียนให้ออกไปประกาศกับคนอื่น ๆ ที่อยู่ในโลก
ก่อตั้งสภาคริสตจักรโลก	1948	1948	การประชุมคริสตจักรโลกได้ถูกก่อตั้งขึ้นเพื่อเป็นศูนย์กลางของนิกายต่างๆ ในการที่จะแสดงให้เห็นความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันของคริสเตียนและเพื่อสถานภาพในสังคม
กลุ่มคอมมิวนิสต์เข้ายึดครองประเทศจีน	1949	1949	พวกคอมมิวนิสต์ได้เอาชนะพวกชาตินิยมในประเทศจีนและยุคของคอมมิวนิสต์ก็ได้เริ่มต้นขึ้นในประเทศจีน มิชชันนารีทั้งหมดได้ถูกขับไล่ออกจากประเทศจีน
งานประกาศใหญ่ ของ บิลลี เกรแฮม (Billy Graham) ในกรุงลอสแอนเจลิส	1949	1949	นักประกาศที่ชื่อ บิลลี เกรแฮมดังขึ้นและเริ่มมีชื่อเสียงมากที่อเมริกา เขาเป็นนักเทศนาแนวประกาศที่เป็นที่รู้จักมากที่สุดในช่วงศตวรรษที่ 20 เขาเทศนาต่อหน้าคนเป็นล้านๆ คนทั่วโลก
ศาสนจักรคาทอลิกประกาศความเชื่อที่ว่าพระนางมารีย์รับเกียรติขึ้นสู่สวรรค์โดยไม่ต้องตาย	1950	1950	พระสันตะปาปาปิอุสที่ 12 ได้ประกาศว่า นางมารีย์มารดาของพระเยซูคริสต์ได้ถูกรับขึ้นไปสวรรค์โดยที่ยังมีชีวิตอยู่ สันตะปาปาได้ประกาศว่าความเชื่อนี้เป็นความเชื่อที่มีอาจผิดพลาดได้

จุดเริ่มต้นของนิตยสาร คริสตศาสนาทุกวันนี้ (Christianity Today)	1955	1955	บิลลี เกรแฮมและ แอล. เนลสัน เบลล์ ได้เริ่มจัดทำ นิตยสาร “คริสตศาสนาทุกวันนี้” (Christianity Today) ให้เป็นนิตยสารคริสเตียนนอกจากนิตยสาร “Christian Century” ซึ่งเป็นแนวเสรีนิยม (liberal) ภายใต้การนำ ของบรรณาธิการคนแรกคือ คาร์ล เฮนรี่ (Carl Henry) นิตยสารฉบับนี้ได้กลายเป็นกระบอกเสียงสำหรับกลุ่มอี แวนเจลิคัล (evangelical) ที่เริ่มเข้าไปในสังคมและได้รับ ยอมรับจากสังคมมากขึ้นโดยเฉพาะในเรื่องของการศึกษา
การเคลื่อนไหวของกลุ่ม คาริสมะติก (Charismatic) ได้เริ่มต้น ขึ้น	1960	1960	การกลับมาใหม่ของแคริสมะติกเริ่มต้นในคริสต์จักรโป รแตสแตนท์ ผู้เชื่อที่อยู่ในคริสต์จักรที่ไม่ได้เป็นเพ็นทา คอสท์ได้เริ่มต้นรายงานคนที่เริ่มพูดภาษาแปลก และมี ประสบการณ์กับพระวิญญาณบริสุทธิ์ ในช่วงปี 1960 ถึง 1970 คริสต์จักรหลายแห่งได้เริ่มเปิดมากขึ้นในเรื่องของ ประเพณีแบบแคริสมะติก เช่นการพูดภาษาแปลก ๆ และ การพยากรณ์ การเคลื่อนไหวนี้ได้ส่งผลกระทบต่อผู้เชื่อ ของโรมัน คาธอลิกด้วย
จุดเริ่มต้นของกระแสกลุ่ม เน้นการเติบโตของ คริสต์จักร (Church Growth Movement)	1960	1990	ความเคลื่อนไหวนี้เริ่มต้นโดย โดนัลด์ แม็คกาแวน (Donald McGavaran) ผู้ซึ่งสอนว่ามีชนนารีควรถูกใช้ สังคมวิทยาเพื่อที่จะสามารถเข้าใจวัฒนธรรมได้ดีขึ้นเพื่อ จะช่วยให้สามารถประกาศได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ผู้ที่สนับสนุนในเรื่องนี้ถูกวิพากษ์วิจารณ์ว่าพึงวิธีการและ เทคนิคต่างๆ ในการให้คริสต์จักรเติบโตมากกว่าพึ่งพระ เจ้า
การประชุมวาติกัน ครั้งที่ 2 Second Vatican Council	1962	1965	ศาสนจักรโรมัน คาธอลิกได้ทำการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้เข้า กับโลกสมัยใหม่ การเปลี่ยนแปลงสำคัญๆ รวมถึงการ ฉลองพิธีมิสซา(mass) เป็นภาษาท้องถิ่น (ไม่ใช่ภาษา ละติน) และการมีทัศนคติใหม่ๆ ต่อพวกโปรแตสแตนท์ หลักข้อเชื่อที่ประณามพวกโปรแตสแตนท์ไม่ได้ถูกยกเลิก ไป แต่ว่าศาสนจักรคาธอลิกเริ่มพูดถึงพวกโปรแตสแตนท์ ว่าเป็น “พี่น้องที่แยกออกไป” แทนที่จะเรียกว่าเป็นพวก นอกศาสนา
ความเคลื่อนไหวของสตรี	1963	1979	สตรีทั่วทั้งอเมริกาเรียกร้องความเท่าเทียมกันทั้งใน



ในอเมริกา			ครอบครัว, ที่ทำงาน, สิทธิตามกฎหมาย และสิทธิ์แห่งการสืบพันธุ์ การทำแท้งกลายเป็นเรื่องถูกกฎหมายในปี 1973 คริสตจักรหลายแห่งเริ่มเปิดโอกาสให้ผู้หญิงสอน, เทศนา และเป็นศิษยาภิบาล
การประชุมที่เมืองลอสซาน (Lausanne) เกี่ยวกับงานประกาศโลก (Lausanne Congress on World Evangelization)	1974	1974	ผู้นำการประกาศทั่วโลกได้มารวมตัวกันเพื่อจะช่วยเหลือกัน แสดงความคิดเห็นว่าพวกเขาจะร่วมมือกันในการประกาศทั่วโลกได้อย่างไร การประชุมนี้เป็นต้นกำเนิดของเครือข่ายลอสซาน (Lausanne Movement) ซึ่งยังคงดำรงอยู่ในปัจจุบันนี้ โดยมีหน้าที่ประสานงานเกี่ยวกับการประกาศระหว่างคริสตจักรและองค์กรต่าง ๆ ทั่วโลก
จอห์น วิมเบอร์ (John Wimber) ก่อตั้ง คริสตจักรวินยาร์ด (Vineyard Christian Fellowship)	1977	1977	จอห์น วิมเบอร์ได้ก่อตั้ง คริสตจักรวินยาร์ดในเมืองแอนาไฮม์, รัฐแคลิฟอร์เนีย จากคำสอนของวิมเบอร์การเคลื่อนไหวคริสแมติกแบบ “คลื่นลูกที่3” (หรือที่เรียกว่า “หมายสำคัญและการอัศจรรย์”) ได้ถือกำเนิดขึ้นภายหลัง
พระกิตติคุณแห่งความมั่งคั่ง (Prosperity Gospel)	1980		นักเทศน์และนักประกาศคริสแมติกจะสอนว่าถ้าคุณมีความเชื่อที่เพียงพอ พระเจ้าจะให้มีความสุขพอดีและจะให้คุณร่ำรวย คนที่ติดตามคำสอนนี้ส่วนใหญ่เป็นคนยากจนที่อยู่ในประเทศกำลังพัฒนา (ภาพประกอบ: เบ็นนี่ ฮินน์)
การเคลื่อนไหวของ คริสตจักรแบบอีเมอร์เจนต์ (Emergent Church Movement)	1998	2013	เพื่อที่จะรับมือกับกลุ่มหัวสมัยใหม่และคริสตจักรขนาดใหญ่ ผู้ที่สนับสนุนคริสตจักรแบบอีเมอร์เจนต์ได้ออกมาเน้นในเรื่องสังคมในคริสตจักร, ความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันและความลึกกลับในความเชื่อของคริสเตียน ความจริงได้ถูกกำหนดจากประสบการณ์มากกว่าหลักข้อเชื่อใดๆ พวกเขาลดความสำคัญของหลักข้อเชื่อ, หลักศาสนศาสตร์และสิ่งที่เชื่อกันมาแต่ดั้งเดิมลง ผู้นำบางคนปฏิเสธคำสอนที่เชื่อกันมาแต่ดั้งเดิมที่ว่าพระเยซูคริสต์ตายแทนความบาปของเราและเรื่องนรก (รูปภาพ: ไบรอัน แมคลาเร็น Brian Maclaren)
คริสเตียนส่วนใหญ่ไม่ได้อาศัยอยู่ในโลกตะวันตก	2002	2002	การตีพิมพ์หนังสือของฟิลลิป เจงกินส์เรื่อง “คริสตศาสนายุคหน้า (The Next Christendom)” ทำให้ชาวตะวันตกตระหนักว่า 2/3 ของคริสเตียนทั้งโลกนี้อาศัยอยู่ใน

			แอฟริกา, เอเชีย และลาตินอเมริกา หลายคนเชื่อว่าอนาคตของคริสตศาสนาจะถูกกำหนดขึ้นจากบริเวณต่างๆ เหล่านี้ของโลก ไม่ใช่อเมริกาและยุโรป
กลุ่มคนหนุ่มสาวที่เป็นพวกปฏิรูปที่ร้อนรน (Young, Restless & Reformed Movement)	2006	2013	จำนวนคริสเตียนหนุ่มสาวที่เชื่อในหลักศาสนศาสตร์ปฏิรูป (Reformed) มีจำนวนเพิ่มขึ้น เนื่องจากได้รับแรงบันดาลใจจากนักเทศน์จากกลุ่มคาลวินเช่น จอห์น ไพเพอร์ (John Piper)

ไทม์ไลน์นี้สามารถเข้าถึงได้ทางออนไลน์ที่ [www.thaichurchhistory.com](http://www.thaichurchhistory.com) และอยู่ภายใต้สัญญาอนุญาต [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International License](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/) สามารถแจกจ่ายได้ฟรีทั้งในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์หรือพิมพ์ โดยต้องระบุที่อยู่เว็บไซต์ในส่วนท้ายของเอกสาร ข้อความของโครงร่างนี้สามารถใช้เพื่อวัตถุประสงค์ด้านพันธกิจและการศึกษาโดยไม่ต้องขออนุญาต แต่ไม่สามารถเรียกเก็บเงินสำหรับโครงร่างนี้เกินกว่าค่าทำสำเนาได้